

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22.08.2007, sp. zn. 5 Tdo 874/2007, ECLI:CZ:NS:2007:5.TDO.874.2007.1

Číslo: 26/2008

Právní věta: Jestliže je u řidiče motorového vozidla zjištěno, že v době jízdy měl nejméně jedno promile alkoholu v krvi, pak je v důsledku toho vždy vyloučena jeho způsobilost řídit motorové vozidlo. Závěr o naplnění zákonných znaků trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 201 odst. 1 tr. zák. je možný též tehdy, je-li v konkrétním případě zjištěno, že i menší množství alkoholu v krvi řidiče blížící se hranici jednoho promile vylučovalo jeho způsobilost řídit motorové vozidlo (srov. č. 12/1985 Sb. rozh. tr., s. 141). V takových případech mohou být důkazem o míře ovlivnění řidiče alkoholem a o vyloučení jeho způsobilosti řídit motorové vozidlo např. svědecké výpovědi spolujezdců, zasahujících policistů a lékařů, kteří prováděli klinické vyšetření, jakož i svědecké výpovědi jiných osob o chování řidiče, eventuálně o jeho způsobu jízdy.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 22.08.2007

Spisová značka: 5 Tdo 874/2007

Číslo rozhodnutí: 26

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Ohrožení pod vlivem návykové látky

Předpisy: § 201 odst. 1 tr. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného D. P. proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 2. 2007, sp. zn. 6 To 115/2007, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Bruntále pod sp. zn. 4 T 124/2006.

Z odůvodnění:

Obviněný D. P. byl rozsudkem Okresního soudu v Bruntále ze dne 11. 1. 2007, sp. zn. 4 T 124/2006, uznán vinným trestnými činy maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. a ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 201 odst. 1 tr. zák. a byl za ně odsouzen podle § 201 odst. 1 tr. zák. za použití § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody na 6 měsíců. Pro výkon tohoto trestu byl podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. zařazen do věznice s dozorem. Současně mu byl podle § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 tr. zák. uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na 3 roky.

Citované rozhodnutí napadl obviněný D. P. odvoláním, z jehož podnětu Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 27. 2. 2007, sp. zn. 6 To 115/2007, podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. ř. zrušil rozsudek soudu prvního stupně a sám podle § 259 odst. 3 tr. ř. ve věci znovu rozhodl. Obviněného uznal opětovně vinným trestnými činy maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. a ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 201 odst. 1 tr. zák. (pod bodem 1. výroku o vině) a trestným činem maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. (pod bodem 2. výroku o vině) a za ně mu uložil stejné tresty jako soud prvního stupně.

Podle skutkových zjištění popsanych ve výroku o vině v rozsudku odvolacího soudu obviněný D. P. spáchal trestné činy tím, že

1. dne 14. 10. 2006 mezi 10.00 a 11.00 hodin řídil po místní komunikaci ve V. p. P. osobní automobil značky Mazda 323F, ačkoli předtím požil alkoholické nápoje a měl v krvi nejméně 0,95 promile alkoholu,

2. dne 19. 10. 2006 po 23.00 hodině řídil po místní komunikaci ve V. p. P. osobní automobil značky Mazda 323F,

přičemž si takto v obou případech počínal přesto, že rozhodnutím Městského úřadu v B. ze dne 17. 8. 2006, č. j. DSH 58211-06, které nabylo právní moci dnem 8. 9. 2006, mu byl uložen mimo jiné zákaz řízení všech motorových vozidel na dobu 1 roku.

Obviněný D. P. podal proti citovanému rozsudku Krajského soudu v Ostravě ve spojení s odsuzujícím rozsudkem soudu prvního stupně prostřednictvím obhájkyne dovolání opřené o dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Konkrétně namítá nesprávné právní posouzení skutku pod bodem 1. výroku o vině napadeného rozsudku jako trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 201 odst. 1 tr. zák. Podle dovolatele je nesprávný údaj obsažený v popisu skutku týkající se obsahu alkoholu v jeho krvi v době spáchání činu, protože k němu odvolací soud dospěl údajně jen spekulativním vlastním propočtem. Dovolatel dále nesouhlasí s tvrzením odvolacího soudu, podle něhož řídil osobní motorové vozidlo ve stavu vylučující způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky. Jak dále obviněný zdůraznil, podle ustálené judikatury se hranicí pro posouzení, zda jednatel řidiče ovlivněného alkoholem může být kvalifikováno jako trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 201 odst. 1 tr. zák., rozumí hladina alkoholu v krvi ve výši nejméně 1 promile, přičemž zároveň musí jít skutečně o stav vylučující způsobilost. U obviněného však byla prokazatelným způsobem zjištěna v krvi hladina alkoholu nižší (přičemž ke spekulativnímu výpočtu odvolacího soudu nelze podle obviněného přihlížet) a způsob jízdy či dokonce obecnou řidičskou nekázeň obviněný nepokládá za okolnost, která by v jeho případě dovolovala usuzovat na stav vylučující způsobilost obviněného k řízení motorového vozidla.

Závěrem svého dovolání obviněný D. P. navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě ve výroku o vině trestným činem ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 201 odst. 1 tr. zák. a ve výroku o trestu a aby v souvisejícím výroku zrušil i rozsudek soudu prvního stupně.

Nejvyšší státní zástupkyně se vyjádřila k dovolání obviněného D. P. prostřednictvím státního zástupce činného u Nejvyššího státního zastupitelství. Státní zástupce sice souhlasí s argumentací dovolatele ohledně pochybení odvolacího soudu při výpočtu hladiny alkoholu v krvi obviněného v době spáchání činu, ale nepovažuje podané dovolání za důvodné. Podle státního zástupce není vyloučeno, aby u řidiče motorového vozidla byl stav vylučující způsobilost konstatován i při menším množství alkoholu v krvi, než je 1 promile. Stav vylučující způsobilost řidiče, stupeň jeho ovlivnění alkoholem a míru ohrožení vyplývající z jeho jízdy ve smyslu § 201 odst. 1 tr. zák. je třeba posuzovat nejen podle množství alkoholu v krvi, ale rovněž s ohledem na ostatní okolnosti jízdy. Jak je patrné ze

skutkových zjištění v posuzované věci, obviněný řídil osobní automobil po místních frekventovaných komunikacích a při tom měl v krvi nejméně 0,81 promile alkoholu, jel bezohledně, nerespektoval dopravní značky, ujížděl před vozidlem Policie České republiky a právě s ohledem na tento způsob jízdy lze dovodit, že svým jednáním naplnil znaky trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 201 odst. 1 tr. zák., kterým byl uznán vinným. Z těchto důvodů státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud zamítl podané dovolání podle § 265j tr. ř.

Nejvyšší soud dospěl mimo jiné k následujícím závěrům.

Za relevantní dovolací námitku uplatněnou obviněným D. P. lze pokládat jen tu, jejímž prostřednictvím zpochybňuje naplnění zákonného znaku skutkové podstaty trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 201 odst. 1 tr. zák., který spočívá ve „stavu vylučujícím způsobilost“.

V projednávané věci je nesporné, že obviněný D. P. v inkriminované době řídil motorové vozidlo, což je nepochybně činnost, při které hrozí nebezpečí života a zdraví lidí i značné poškození majetku, protože již ze samotné povahy motorového vozidla je zřejmé, že svou hmotností a motorickou silou může způsobit vážné destrukční následky. Nejsou zde pochybnosti ani o tom, zda obviněný řídil motorové vozidlo poté, co předtím požil alkoholické nápoje, protože sám přiznal požití alkoholu a laboratorní zkouškou byla u obviněného objektivně zjištěna hladina alkoholu v krvi ve výši 0,81 promile, a to ještě hodinu poté, co byl kontrolován policejní hlídkou. Jak přitom vyplývá z protokolu o lékařském vyšetření na ovlivnění alkoholem, u obviněného byla provedena jak Widmarkova zkouška, tak zkouška plynovou chromatografií, takže zjištěný údaj je velmi spolehlivý. Přitom obviněný ve svém dovolání zpochybnil, zda uvedené ovlivnění alkoholem v době, kdy řídil motorové vozidlo, tj. než byl kontrolován policejní hlídkou, snižovalo jeho schopnosti správných a včasných vjemů a pohotových reakcí na situaci vznikající v dopravním provozu natolik, aby nebyl způsobilý k řízení vozidla. Podle názoru obviněného tomu tak nebylo, protože podle výsledků dokazování měl v krvi výrazně méně než 1 promile alkoholu, s potřebnou jistotou jde jen o hladinu ve výši 0,81 promile, přičemž nebyly zjištěny žádné další skutečnosti, z nichž by bylo patrné, že se obviněný nacházel ve stavu vylučujícím jeho způsobilost řídit motorové vozidlo. Odvolací soud naproti tomu v napadeném rozsudku dospěl k závěru, podle něhož obviněný byl ovlivněn alkoholem natolik, že nebyl způsobilý řídit motorové vozidlo. Jak dále odvolací soud zdůraznil, obviněný nemá dostatek řidičských zkušeností, jel bezohledně a nedodržoval pravidla silničního provozu, což svědčí o tom, že jeho schopnost řídit vozidlo byla i při hladině alkoholu v krvi nižší než 1 promile snížena natolik, že tím vznikla možnost ohrožení zájmů chráněných ustanovením § 201 odst. 1 tr. zák. Pokud měl obviněný ještě 1 hodinu po jízdě v krvi hladinu 0,81 promile alkoholu, pak podle odvolacího soudu bylo nepochybně v době spáchání skutku ovlivnění alkoholem vyšší, neboť tělo časem alkohol absorbuje. Odvolací soud přitom sám provedl zpětný propočet a dospěl k údaji o hladině alkoholu v krvi obviněného v době jízdy ve výši 0,95 promile, když vycházel z obecné absorpční hodnoty 0,14 g alkoholu za 1 hodinu.

Nejvyšší soud k tomu připomíná, že podle poznatků lékařské vědy není žádný, tedy ani nadprůměrně disponovaný, řidič motorového vozidla schopen bezpečně řídit motorové vozidlo, dosáhne-li hladina alkoholu v jeho krvi nejméně 1,00 g/kg (1 promile). To ovšem neznamená, že měl-li řidič v době řízení vozidla v krvi menší množství alkoholu než 1 promile, byl způsobilý k řízení vozidla. Každé ovlivnění alkoholem snižuje způsobilost řidiče k řízení motorového vozidla, jelikož řidič pak není schopen správných a včasných vjemů a pohotových reakcí na situace vznikající v dopravním provozu. Pro trestní odpovědnost je důležité, k jak výraznému snížení těchto schopností došlo vlivem požití alkoholu (nebo jiné návykové látky). Skutkové zjištění, podle něhož obviněný D. P. měl v době spáchání činu v krvi 0,95 promile alkoholu, jak uzavřel odvolací soud, či jen 0,81 promile, jak tvrdí obviněný v dovolání, tedy bez dalšího neznamená, že obviněný byl způsobilý k řízení motorového vozidla a že jeho jednání nelze právně posoudit jako trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky.

V takovém případě je naopak nutné zabývat se tím, zda vlivem i menšího množství alkoholu než 1 promile, ovšem nikoliv nižší než 0,8 promile, nebyla vyloučena schopnost obviněného řídit motorové vozidlo, jak předpokládá ustanovení § 201 odst. 1 tr. zák. Důkazem o míře ovlivnění obviněného alkoholem a o vyloučení jeho řidičských schopností mohou být např. svědecké výpovědi spolujezdců, zasahujících policistů a lékařů, kteří prováděli klinické vyšetření, jakož i svědecké výpovědi jiných osob o chování obviněného, eventuálně o jeho způsobu jízdy (viz přiměřeně zhodnocení publikované pod č. 12/1985, s. 141 Sb. rozh. tr.). V posuzovaném případě lze závěr o tom, zda ovlivnění obviněného D. P. alkoholem znamenalo snížení jeho řidičských schopností natolik, že nebyl schopen bezpečně řídit motorové vozidlo, opřít mimo jiné o svědecké výpovědi policistů, kteří ho kontrolovali a podrobili dechové zkoušce a předtím i po jistou dobu sledovali způsob jeho jízdy ve svém vozidle, jelikož obviněný nereagoval na jejich signál k zastavení a ujížděl jim. Významnou vypovídací hodnotu má i zpráva lékaře, který prováděl klinické vyšetření obviněného a zjistil, že obviněný byl nejistý při chůzi, a to i při chůzi po čáře, a také jinak vykazoval známky požití alkoholu. Jak dále odvolací soud konstatuje v odůvodnění napadeného rozsudku, podle výpovědí policistů tito zastavili vozidlo řízené obviněným, jelikož jel bezohledně a nerespektoval dopravní značky. Při orientační dechové zkoušce, které se obviněný bezprostředně po zastavení podrobil, mu byla naměřena hladina alkoholu v krvi ve výši 0,90 promile. Podle protokolu o lékařském vyšetření na ovlivnění alkoholem bylo zkoumáním vzorku krve odebraného obviněnému 1 hodinu po spáchání skutku spolehlivě zjištěno Widmarkovou zkouškou, resp. metodou plynové chromatografie, že má v krvi 0,81 promile alkoholu. Odvolací soud rovněž poukázal na další nezanedbatelnou skutečnost ovlivňující schopnost obviněného bezpečně řídit motorové vozidlo při ovlivnění alkoholem, kterou je jeho řidičská nezkušenost. Před spácháním činu byl držitelem řidičského oprávnění pouze půl roku.

Nejvyšší soud vzhledem k popsáním skutkovým zjištěním neshledal pochybení v právním posouzení skutku obsaženého pod bodem 1. výroku o vině v rozsudku odvolacího soudu, pokud byl tento skutek kvalifikován jako trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 201 odst. 1 tr. zák., i když bylo spolehlivě Widmarkovou zkouškou a plynovou chromatografií prokázáno jen to, že obviněný D. P. měl 1 hodinu po spáchání činu pouze 0,81 promile alkoholu v krvi, přičemž nebylo ani třeba přihlížet ke shora uvedenému zpětnému propočtu, který provedl odvolací soud. Jak je totiž z rozhodných skutkových zjištění patrné, obviněný i při tomto menším množství alkoholu v krvi, než je obecně uznávaná hranice ve výši 1 promile, nebyl způsobilý bezpečně řídit motorové vozidlo. Jestliže obviněný přesto vědomě vykonával tuto činnost, při které by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, a to ve stavu vylučujícím jeho způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, naplnil svým jednáním všechny zákonné znaky skutkové podstaty shora uvedeného trestného činu.

Nejvyšší soud proto podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání obviněného D. P. jako zjevně neopodstatněné.